

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«Корпоративне бюджетування»**

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітня програма «Корпоративні фінанси»

Рік навчання 4, семестр 7,8

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 9

Мова викладання українська

к.е.н. Тітенко З.М.

кафедра фінансів (044) 527-88-90

zoyateslenko@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5455>

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5456>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна «Корпоративне бюджетування» полягає у формуванні системи знань з теорії і практики планування фінансової діяльності, фінансування операційної та інвестиційної діяльності підприємства, прогнозування результатів його роботи в умовах ринкових відносин і динамічного розвитку економіки.

Мета дисципліни полягає у наданні студентам знань про завдання і методи складання бюджетів та використання їх в якості інструменту планування і контролю в поточній діяльності корпорацій. Основним об'єктом розгляду при вивченні курсу є фінанси корпорацій, створених у формі акціонерних товариств.

Дисципліна «Корпоративне бюджетування» дає можливість майбутньому спеціалісту об'єктивно оцінювати економічні процеси, що відбуваються на підприємстві; розуміти тенденції розвитку фінансових відносин і їх особливостей у сфері корпоративного бюджетування; визначити заходи, що забезпечують використання фінансових ресурсів як одного з дієвих важелів; оцінювати ефективність фінансових бюджетів на підприємстві.

Компетентності навчальної дисципліни: інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 9. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК 12. Здатність формувати та приймати фахові рішення у сфері корпоративних фінансів суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

СК 13. Здатність системно оцінювати фінансові показники для обґрунтування ефективних управлінських рішень на підприємстві

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПРН 24. Знати і вміти застосовувати методи та інструменти ідентифікації та розв'язання проблем в сфері корпоративних фінансів.

ПРН 25. Виявляти резерви підвищення ефективності управління корпоративними фінансами підприємства.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
7 семестр				
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи бюджетування				
Тема 1. Бюджетування в системі фінансового планування	2/2	Знати основні положення теорії бюджетування, етапи генезису фінансів, особливості бюджетування як технології управління підприємством, класифікацію бюджетів за різними ознаками; концептуальні засади розробки фінансових планів; Вміти розраховувати показники, щодо стану, формування та ефективності окремих бюджетів; оцінювати фактичний стан фінансів підприємств; аналізувати та коментувати нормативно-правові акти щодо облікової політики підприємства. Аналізувати стан розвитку корпорацій; особливості бюджетування на підприємствах сільського господарства; нормативно-правові акти в сфері розробки облікової політики. Розуміти роль бюджетування у фінансовій діяльності корпорацій; функції окремих бюджетів. Розрізняти методи та методичні підходи, які використовуються в роботі над проблемами дисципліни; окремі терміни, при визначенні сутності окремих економічних явищ. Застосовувати знання та вміння при проведенні індивідуальних розрахунків	Написання тестів Систематизація матеріалів в запропоновані таблиці. Доповідь з презентацією	10
Тема 2. Бюджетування як технологія управління підприємством	4/4			15
Тема 3. Методичні основи бюджетування на підприємстві сільського господарства	4/4			15
Тема 4. Розробка організаційної та фінансової структури підприємства	4/4			15
Тема 5. Розробка облікової політики підприємства	4/4			15
Тест до модуля 1				30
Разом за модулем 1				100
Змістовний модуль 2. Особливості побудови системи корпоративного бюджетування				
Тема 6. Бюджетування інвестиційного процесу	4/4	Знати основні процеси, етапи, складові розробки окремих видів бюджету корпорацій; Вміти здійснювати аналітичну оцінку якості управління фінансами; користуватися здобутими навичками в процесі складання бюджетів різних видів. Аналізувати особливості розробки інвестиційних, фінансових, операційних бюджетів на підприємстві, Розуміти алгоритм складання окремих видів бюджетів на підприємстві. Розрізняти особливості розробки операційного, фінансового бюджету та бюджетування інвестиційного процесу. Застосовувати знання та вміння при проведенні індивідуальних розрахунків	Написання тестів Систематизація матеріалів в запропоновані таблиці. Доповідь з презентацією	20
Тема 7. Розробка операційних бюджетів підприємства	4/4			25
Тема 8. Зміст і технологія складання фінансових бюджетів	4/4			25
Тест до модуля 2				30
Разом за модулем 1				100
Всього за 7 семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100
8 семестр				
Змістовний модуль 3. Організаційні аспекти розроблення та функціонування системи бюджетування				
Тема 9. Формування системи бюджетування	4/4	Знати основні процеси, етапи, складові формування бізнес-планів на підприємстві; технологію складання фінансових бюджетів; Вміти здійснювати аналітичну оцінку якості управління фінансами; користуватися здобутими навичками в	Написання тестів Систематизація матеріалів в	15
Тема 10. Особливості організації бюджетного процесу	2/2			20

Тема 11. Автоматизація процесу корпоративного бюджетування	2/2	процесі складання бюджетів різних видів. Аналізувати особливості організації бюджетного процесу, стан розвитку підприємств; Розуміти алгоритм складання окремих видів бюджетів на підприємстві; особливості формування бізнес планів.	запропоновані таблиці Доповідь з презентацією	15
Тема 12. Бюджетування в різних сферах діяльності	4/4	Розрізняти особливості розробки операційного, фінансового бюджету та бюджетування інвестиційного процесу; специфіку фінансового забезпечення окремих складових діяльності. Застосовувати знання та вміння при проведенні індивідуальних розрахунків	Розв'язок задач Бізнес кейс	20
Тест до модуля 3				30
Всього змістовний модуль 3				100
Змістовний модуль 4. Контроль над виконанням бюджетів				
Тема 13. Моніторинг бюджетування	4/4	Знати основні процеси, етапи, складові механізми моніторингу виконання бюджетів; альтернативні концепції бюджетування; відповідальність та мотивація в бюджетуванні	Написання тестів Систематизація матеріалів в запропоновані таблиці	15
Тема 14. Відповідальність та мотивація в бюджетуванні.	2/2	Вміти здійснювати аналітичну оцінку виконання окремих бюджетів; здійснювати аналітичну оцінку якості управління фінансами; користуватися здобутими навичками в подальших дослідженнях.	Доповідь з презентацією	15
Тема 15 Аналіз і оцінка виконання бюджетів	4/4	Аналізувати особливості моніторингу бюджетування; альтернативні концепції бюджетування;	Розв'язок задач Бізнес кейс	15
Тема 16 Оцінка ризиків при складанні бюджетів	4/4	Розуміти функції фінансового контролю; методику проведення оцінки виконання бюджету		15
Тема 17. Альтернативні концепції бюджетування	4/4	Розрізняти особливості операційного, фінансового бюджету та аналіз їх виконання . Застосовувати знання та вміння при проведенні індивідуальних розрахунків		15
Тест до модуля 4				30
Всього змістовний модуль 4				100
Всього за 8 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Доповіді, есе повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба) навчання може відбуватись індивідуально за погодженням із директором ННІ неперервної освіти і туризму.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації

1. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання : навч.-метод. посіб. /Т.О. Ставерська, І.С. Андрущенко, Лисак Г.Г., Жилиякова О.В. Х. : ДБТУ , 2022. 93 с.
2. Гудзь Ю. Ф. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання: конспект лекцій Кривий Ріг: Донецький національний університет економіки і торгівлі, 2018. 110 с.

3. Давиденко Н.М., Буряк А.В., Тітенко З.М. Бюджетування суб'єктів господарювання. Київ:ЦП Компринт. 2020. 430
4. Засадний Б.А. Система бюджетування як провідна ланка фінансового планування бізнес-процесів підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. №35. С. 33-37
5. Короленко С. М. Організація системи бюджетування на підприємстві. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія : Економічні науки*. 2016. Вип. 32(1). С. 291-296. 22.
6. Корпоративне управління: навч. посіб / уклад. : А. О. Дегтяр, Л. І. Колесник. Харків, 2019. 240 с.
7. Кудлак В. Я. Фінансове планування та прогнозування : курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ, 2016. 94 с.
8. Ліхоносова Г. С., Нецвітаєва О. І. Механізми бюджетування діяльності підприємства : можливості управління фінансовою безпекою. *Часопис економічних реформ*. 2019. № 3. С. 24-30.
9. Макалюк І. В., Джумакеєва Д. Д. Роль бюджетування у фінансовому плануванні підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2019. Випуск 24. С. 67-75.
10. Михайленко О. В., Свірдкіна К. В. Розробка, впровадження та автоматизація процесу бюджетування на підприємстві. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. № 3 (71). С. 240-246.
11. Пар 'єва О. О. Методики бюджетування інноваційної діяльності підприємств: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Бізнес Інформ*. 2016. № 10. С. 266–270.
12. Планування і контроль на підприємстві: Частина 1. Бюджетування бізнеспроцесів на підприємстві: Комп'ютерний практикум: навч. посіб.; С. В. Поліщук, І. В. Макалюк. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 74 с.
13. Рудик Н.І. Розвиток бюджетування як маркетингової управлінської технології. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 21. С. 392– 395.
14. Ставерська Т.О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах: навч. Посібник. Харків: ХДУХТ, 2019. 144 с.
15. Стецюк П. А., Корнійчук Г. В. Бюджетування в системі управління фінансовим потенціалом підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1 (23). С. 12-19.
16. Тирінов А.В. Організація бюджетування на підприємстві як частина управлінського обліку. *Науковий вісник херсонського державного університету. Серія економічні науки*. Вип. 34. 2019. С. 149-152
17. Тітенко З.М. Formation of a strategy for the development of agrarian enterprises in order to increase the level of their financial security. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. № 4(04). С. 46-51.
18. Тітенко З.М. Multifactor analysis of identification of features of the mechanism of financial security management of enterprises. *Агросвіт*, 2022, №11-12. С.50-55
19. Тітенко З.М., Войцехівська С.І. Методичні вказівки для вивчення дисципліни «Корпоративне бюджетування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОПП «Корпоративні фінанси». Київ: «КОМПРІНТ», 2024. 65 с.
20. Тітенко З.М. Методичні вказівки до написання курсових робіт з дисципліни «Корпоративне бюджетування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОПП «Корпоративні фінанси». Київ: «КОМПРІНТ», 2024. 43 с.
21. Тітенко З.М. Шнайдер А. Роль фінансового планування та прогнозування у забезпеченні фінансової стійкості підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. №9. С.113-
22. Тітенко З.М., Коцюруба О. Політика управління фінансовими ризиками. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. №10. С. 14-20
23. Тоцька О. Особливості формування бюджету компанії за допомогою шаблону Microsoft Office. *Socially competent management of corporations in a behavioral conditions economics: collection of scientific papers Podhajska: European institute of further education*, 2021. P. 190–191.
24. Шкроміда Н. Я. Бюджетування податків і зборів як елемент системи корпоративного податкового менеджменту. *Вісник Прикарпатського університету*. 2018. С. 235-242.
25. Ювженко Н. М. Зарубіжний досвід застосування автоматизованих систем бюджетування. *Економіка та держава*. 2019. № 4. С. 106-111.
26. Янковська В. А., Хижняк А. М. Теоретичні основи планування та прогнозування на підприємстві. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 2. С. 166-177.